

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
СУМСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені А. С. МАКАРЕНКА

ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА
ДОШКІЛЬНА ОСВІТА
другого (магістерського) рівня вищої освіти
галузі знань 01 Освіта / Педагогіка
спеціальності 012 «Дошкільна освіта»

ЗАТВЕРДЖЕНО

вченою радою університету

від «__» _____ 20__ р., протокол ____

Освітня програма вводиться в дію з

_____ 20__ р.

Ректор _____

(наказ № __ від «__» _____ 20__ р.)

ЛИСТ ПОГОДЖЕННЯ
освітньої програми

Освітня програма розглянута на засіданні кафедри дошкільної і початкової освіти

Протокол № 12 від «09» червня 2020 р.

Завідувач кафедри

Н. М. Павлущенко

« ____ » _____ 20 ____ р.

Ухвалено науково-методичною комісією Навчально-наукового інституту педагогіки і психології

Протокол № ____ від « ____ » _____ 20 ____ р.

Голова НМК

Т. Б. Тарасова

Перший проректор

Л. В. Пшенична

Керівник центру
забезпечення якості вищої освіти

М. О. Ячменик

ПЕРЕДМОВА

Освітньо-професійна програма підготовки здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти галузі знань 01 Освіта / Педагогіка спеціальності 012 «Дошкільна освіта» розроблена згідно з вимогами Законів України «Про освіту», «Про вищу освіту».

Освітньо-професійну програму розроблено на основі Стандарту вищої освіти за спеціальністю 012 «Дошкільна освіта» галузі знань 01 Освіта / Педагогіка для другого (магістерського) рівня вищої освіти (наказ Міністерства освіти і науки України № 572 від 29 квітня 2020 р.).

Освітньо-професійна програма відповідає другому рівню вищої освіти та восьмому кваліфікаційному рівню Національної рамки кваліфікацій. Освітньо-професійна програма базується на компетентісному підході, принципах і цінностях Європейського освітнього простору, визначених у комюніке Болонського процесу та в міжнародному Проекті Європейської Комісії «Гармонізація освітніх структур у Європі» (Tuning Educational Structures in Europe, TUNING).

Розроблено робочою групою у складі:

1. **Бутенко Віта Григорівна**, кандидат педагогічних наук, старший викладач кафедри дошкільної і початкової освіти Сумського державного педагогічного університету імені А. С. Макаренка – Гарант освітньо-професійної програми.

2. **Харькова Євдокія Дмитрівна**, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри дошкільної і початкової освіти Сумського державного педагогічного університету імені А. С. Макаренка.

3. **Шаповалова Ольга Віталіївна**, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри дошкільної і початкової освіти Сумського державного педагогічного університету імені А. С. Макаренка.

4. **Азанієва Світлана Олексіївна**, директор Сумського дошкільного навчального закладу (ясла-садок) № 32 «Ластівка» м. Суми Сумської області.

Рецензенти:

1. **Зданевич Лариса Володимирівна**, доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри дошкільної педагогіки, психології та фахових методик Хмельницької гуманітарно-педагогічної академії.

2. **Барабан Олена Миколаївна**, директор Сумського дошкільного навчального закладу (ясла-садок) № 6 «Метелик» м. Суми Сумської області.

**1. Профіль освітньо-професійної програми
зі спеціальності 012 «Дошкільна освіта»**

1 – Загальна інформація	
Повна назва закладу освіти та структурного підрозділу	Сумський державний педагогічний університет імені А. С. Макаренка Навчально-науковий інститут педагогіки і психології Кафедра дошкільної і початкової освіти
Ступінь освіти та назва кваліфікації мовою оригіналу	Ступінь вищої освіти – магістр. Магістр з дошкільної освіти.
Офіційна назва освітньої програми	Освітньо-професійна програма Дошкільна освіта.
Тип диплому та обсяг освітньої програми	Диплом магістра, одиничний, 90 кредитів ЄКТС, термін навчання 1 рік 4 місяці.
Наявність акредитації	Рішення НАЗЯВО від 08.12.2019 року. Протокол № 5.
Цикл / рівень	Національна рамка кваліфікацій (НРК) України – 8 рівень, FQ-EHEA – другий цикл, EQF-LLL – 7 рівень.
Передумови	Наявність ОР бакалавр, спеціаліст з дошкільної освіти.
Мова(и) викладання	Українська.
Термін освітньої програми дії	Програма введена в дію з 01 вересня 2020 р.
Інтернет-адреса постійного розміщення опису освітньої програми	http://dpo.ipp.sspu.edu.ua/index.php/navchannia/osvitni-prohramy/doshkilnamahistr
2 – Мета освітньої програми	
Забезпечити фахову підготовку висококваліфікованих педагогічних працівників за спеціальністю 012 «Дошкільна освіта», спрямовану на оволодіння глибокими ґрунтовними знаннями, професійно-педагогічними вміннями та навичками для виконання завдань та обов'язків науково-дослідницького та інноваційного характеру в системі дошкільної освіти з особливим акцентом на європейський розвиток.	
3 – Характеристика освітньо-професійної програми	
Предметна область знань, спеціальність, (галузь)	Галузь знань 01 Освіта / Педагогіка Спеціальність 012 «Дошкільна освіта» Форми навчання: денна, заочна. Об'єкт вивчення та діяльності: організація дошкільної

спеціалізація (за наявності))	<p>освіти, освітня і психолого-педагогічна інноватика, організація і забезпечення освітнього процесу в закладах вищої освіти з підготовки фахівців для системи дошкільної освіти.</p> <p>Ціль навчання: підготовка фахівців, здатних розв'язувати складні завдання дошкільної освіти, що потребують досліджень та/або інновацій.</p> <p>Теоретичний зміст предметної області: дошкільна освіта, підготовка майбутніх фахівців до професійної діяльності, освітні технології навчання дошкільників, управління закладом дошкільної освіти, моніторинг якості дошкільної освіти.</p> <p>Методи, методики та технології: теоретичні, емпіричні методи, методи індивідуалізації навчання та інтегрованого навчання, ІТ-технології, особистісно-орієнтована технологія, технології відкритого навчання, інформаційно-комунікаційні технології, технологія співробітництва.</p> <p>Інструменти та обладнання: мультимедійне обладнання, інтерактивна дошка, онлайн-інструменти інтерактивного навчання.</p>
Орієнтація освітньої програми	<p>Програма має освітньо-професійну орієнтацію, базується на наукових знаннях про розвиток, навчання і виховання дітей раннього та дошкільного віку, на традиційних та інноваційних технологіях.</p>
Основний фокус освітньої програми	<p>Формування і розвиток професійної компетентності для здійснення дослідницької та інноваційної діяльності в галузі дошкільної освіти з урахуванням сучасних євроінтеграційних процесів в освіті. Ґрунтовне засвоєння навчальних дисциплін із широким застосуванням практичної підготовки, методик досліджень особливостей розвитку дітей раннього та дошкільного віку, відповідного проектування освітнього процесу в закладі дошкільної освіти.</p> <p>Ключові слова: <i>освіта, дошкільна освіта, магістр з дошкільної освіти, вихователь дітей раннього та дошкільного віку.</i></p>
Особливості програми	<p>Акцентується увага на фаховій підготовці в системі дошкільної освіти з інноваційною, пошуково-дослідницькою діяльністю і передбачає забезпечення здобувачами вищої освіти набуття навичок soft skills. Програма базується на сучасних положеннях нормативно-інструктивних матеріалів у сфері дошкільної освіти. Освітньо-професійна програма містить складову компоненту практичної та науково-дослідної роботи магістрантів як виконаної самостійно, так і в проблемних наукових групах, що працюють над широким колом питань дошкільної освіти.</p>

	Цикл навчальних дисциплін за вибором студента становить 23 кредити ЄКТС (26 %). Студенти обирають дисципліни із університетського каталогу вибіркових дисциплін.
4 – Придатність випусників до працевлаштування та подальшого навчання	
Придатність до працевлаштування	<p>Згідно з чинною редакцією Національного класифікатора України: Класифікатор професій (ДК 003:2010) бакалавр дошкільної освіти, підготовлений за цією програмою, може обіймати такі посади (за чинною редакцією Національного класифікатора професій):</p> <ul style="list-style-type: none"> – 1210.1 Директор дошкільного виховного закладу; – 1229.1 Завідувач відділу (у складі управління освітою); – 1229.4 Директор (завідувач) дошкільного навчального закладу; – 1493 Менеджер (управитель) систем якості (012 Дошкільна освіта); – 2332 Вихователь закладу дошкільної освіти; – 2332 (23476) Методист з дошкільного виховання; – 2351.2 (20305) Вихователь-методист; – 2352 (22595) Інспектор з дошкільного виховання; – 2352 (22568) Інспектор-методист; – 3320 Фахівці з дошкільного виховання. <p>Згідно з International Standard Classification of Occupations 2008 (ISCO-08) магістр дошкільної освіти може обіймати такі посади:</p> <ul style="list-style-type: none"> – 1341 Child Care Services Managers; – 1345 Education Managers; – 2351 Education Methods Specialists.
Подальше навчання	Можливе продовження освіти за освітньо-науковим рівнем доктора філософії та набуття додаткових кваліфікацій в системі освіти дорослих.
5 – Викладання та оцінювання	
Викладання та навчання	Студентсько-центроване навчання, проблемно-орієнтоване навчання, проектне навчання, самонавчання (дистанційне), навчання через практику. Формами організації освітнього процесу передбачено: комбінування лекційних (мультимедійних), лабораторних і практичних занять та самостійної роботи студентів з використанням сучасних інноваційних засобів.
Оцінювання	Оцінювання навчальних досягнень здобувачів здійснюється за системою ECTS (100-бальна шкала ECTS (A, B, C, D, E, F, FX)) та національною шкалою оцінювання.

	<p>Письмові та усні екзамени, диференційовані заліки; тести; презентації; наукові публікації; проекти; захисти звітів з практики.</p> <p>Підсумкова атестація: захист кваліфікаційної роботи.</p>
6 – Програмні компетентності	
Інтегральна компетентність	Здатність компетентно розв'язувати складні задачі й проблеми в організації та моніторингу освітнього процесу в системі дошкільної освіти або в процесі навчання фахівців із дошкільної освіти в закладах вищої освіти, що передбачає проведення досліджень, та/або здійснення інновацій у ситуаціях, що характеризуються невизначеністю умов і вимог.
Загальні компетентності (КЗ)	<p>КЗ–1. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.</p> <p>КЗ–2. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).</p> <p>КЗ–3. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні.</p> <p>КЗ–4. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.</p> <p>КЗ–5. Здатність працювати в команді.</p> <p>КЗ–6. Цінування та повага різноманітності та мультикультурності.</p>
Спеціальні (фахові, предметні) компетентності (КС)	<p>КС–1. Здатність організувати освітній процес у закладах дошкільної освіти з використанням сучасних засобів, методів, прийомів, технологій.</p> <p>КС–2. Здатність здійснювати методичний супровід освітньої діяльності закладу дошкільної освіти.</p> <p>КС–3. Здатність до психолого-педагогічного керівництва особистісним розвитком дітей раннього і дошкільного віку, зокрема, дітей з особливими освітніми потребами.</p> <p>КС–4. Готовність до організації фінансово-господарської діяльності закладів дошкільної освіти.</p> <p>КС–5. Здатність створювати та впроваджувати в практику наукові розробки, спрямовані на підвищення якості освітньої діяльності та освітнього середовища в системі дошкільної, зокрема, інклюзивної освіти.</p> <p>КС–6. Здатність здійснювати просвітницьку діяльність з метою підвищення психолого-педагогічної компетентності вихователів, батьків, громадськості.</p> <p>КС–7. Здатність до організації співпраці закладу дошкільної освіти з різними соціальними інституціями, категоріями фахівців до партнерства з батьками.</p> <p>КС–8. Здатність здійснювати нормативно-правове регулювання діяльності закладу дошкільної освіти, керуючись законодавчими документами та основами професійної етики.</p>

	КС–9. Здатність до самоосвіти, самовдосконалення, самореалізації в професійній діяльності та до конкурентної спроможності на ринку праці.
7 – Програмні результати навчання	
ПРН 1	Критично осмислювати концептуальні засади, цілі, завдання, принципи функціонування дошкільної освіти в Україні.
ПРН 2	Впроваджувати інформаційні та комунікаційні технології і генерувати нові ідеї в організації освітнього процесу закладів дошкільної освіти різного типу.
ПРН 3	Встановлювати взаємодію з різними соціальними інституціями, категоріями фахівців та батьками з метою забезпечення якості дошкільної освіти, реалізації дослідницьких та інноваційних проєктів.
ПРН 4	Аналізувати й порівнювати результати педагогічного впливу на індивідуальний розвиток дитини дошкільного віку в різних видах діяльності.
ПРН 5	Організовувати методичний супровід освітньої діяльності в мультикультурному середовищі закладу дошкільної освіти для формування в дітей поваги до різних національностей та здатності до взаємодії.
ПРН 6	Здійснювати психолого-педагогічне керівництво індивідуальним розвитком особистості дитини.
ПРН 7	Знати і використовувати в практичній діяльності законодавчу базу дошкільної освіти.
ПРН 8	Виявляти та відтворювати в практичній діяльності вихователя закладу дошкільної освіти передовий педагогічний досвід та результати досліджень.
ПРН 9	Застосовувати в професійній діяльності сучасні дидактичні та методичні засади викладання психолого-педагогічних дисциплін і обирати відповідні технології та методики.
ПРН 10	Володіти уміннями й навичками аналізу, прогнозування, планування, організації освітнього процесу в закладі дошкільної освіти з урахуванням принципів дитиноцентризму, здоров'язбереження, інклюзії, розвивального навчання, особистісно-орієнтованого підходу, суб'єкт-суб'єктної взаємодії.
ПРН 11	Організовувати харчування, медичне обслуговування, оздоровлення дітей.
ПРН 12	Уміти планувати та координувати фінансово-господарську діяльність закладів дошкільної освіти.
8 – Ресурсне забезпечення реалізації програми	
Кадрове забезпечення	Кадрове забезпечення освітньо-професійної програми за спеціальністю 012 «Дошкільна освіта» забезпечують: науково-педагогічні працівники Сумського державного педагогічного університету імені А.С.Макаренка, які працюють на постійній основі (штатні) та мають наукові ступені та / або вчені звання; мають академічну та / або

	<p>професійну кваліфікацію відносно до спеціальності та дисциплін, які викладають; відповідають вимогам щодо кваліфікації викладачів, викладеним у Ліцензійних умовах провадження освітньої діяльності, затверджених Постановою Кабінету Міністрів України від 30 грудня 2015 р. № 1187 (зі змінами); професіонали-практики, роботодавці (на умовах сумісництва), які мають досвід професійної діяльності у сфері дошкільної освіти.</p> <p>З метою підвищення фахового рівня всі науково-педагогічні працівники один раз на 5 років проходять стажування в т. ч. закордонні.</p> <p>Систематично здійснюють підвищення кваліфікації згідно із Порядком підвищення кваліфікації педагогічних і науково-педагогічних працівників, затвердженим Постановою Кабінету Міністрів України від 21 серпня 2019 р. № 800 (зі змінами і доповненнями).</p>
<p>Матеріально-технічне забезпечення</p>	<p>Матеріально-технічне забезпечення університету повністю пристосовано для підготовки фахівців. Освітній процес здійснюється в навчальних корпусах та базах практик.</p> <p>Приміщення для проведення навчальних занять відповідають санітарно-гігієнічним нормам та вимогам правил пожежної безпеки.</p> <p>Наявна матеріально-технічна база, що забезпечує проведення всіх видів практичної та дисциплінарної підготовки, інноваційної та науково-дослідної роботи студентів.</p> <p>Забезпеченість навчальними приміщеннями, комп'ютерними робочими місцями, мультимедійним обладнанням, методичними кабінетами та тематичним устаткуванням, необхідним для виконання навчального плану. Для проведення практичних робіт, інформаційного пошуку та обробки результатів наявні спеціалізовані комп'ютерні класи з необхідним програмним забезпеченням та необмеженим доступом до Інтернет-мережі, у навчальних корпусах постійно діє WiFi-мережа.</p> <p>Самостійна робота студентів організовується за допомогою дистанційних форм навчання, комунікування «викладач–студент–викладач» через кафедральні веб-сайти, групи, створені в соціальних Інтернет-мережах, використання сервісів Google тощо.</p> <p>Наявна інша розвинена соціальна інфраструктура, для підтримки здобувачів вищої освіти відповідно до вимог ліцензійних умов, а саме: гуртожитки, пункти громадського харчування, спортивні зали, стадіон тощо.</p>
<p>Інформаційне та навчально-</p>	<p>Інформаційна підтримка здобувачів вищої освіти забезпечується чітким функціонуванням офіційного сайту</p>

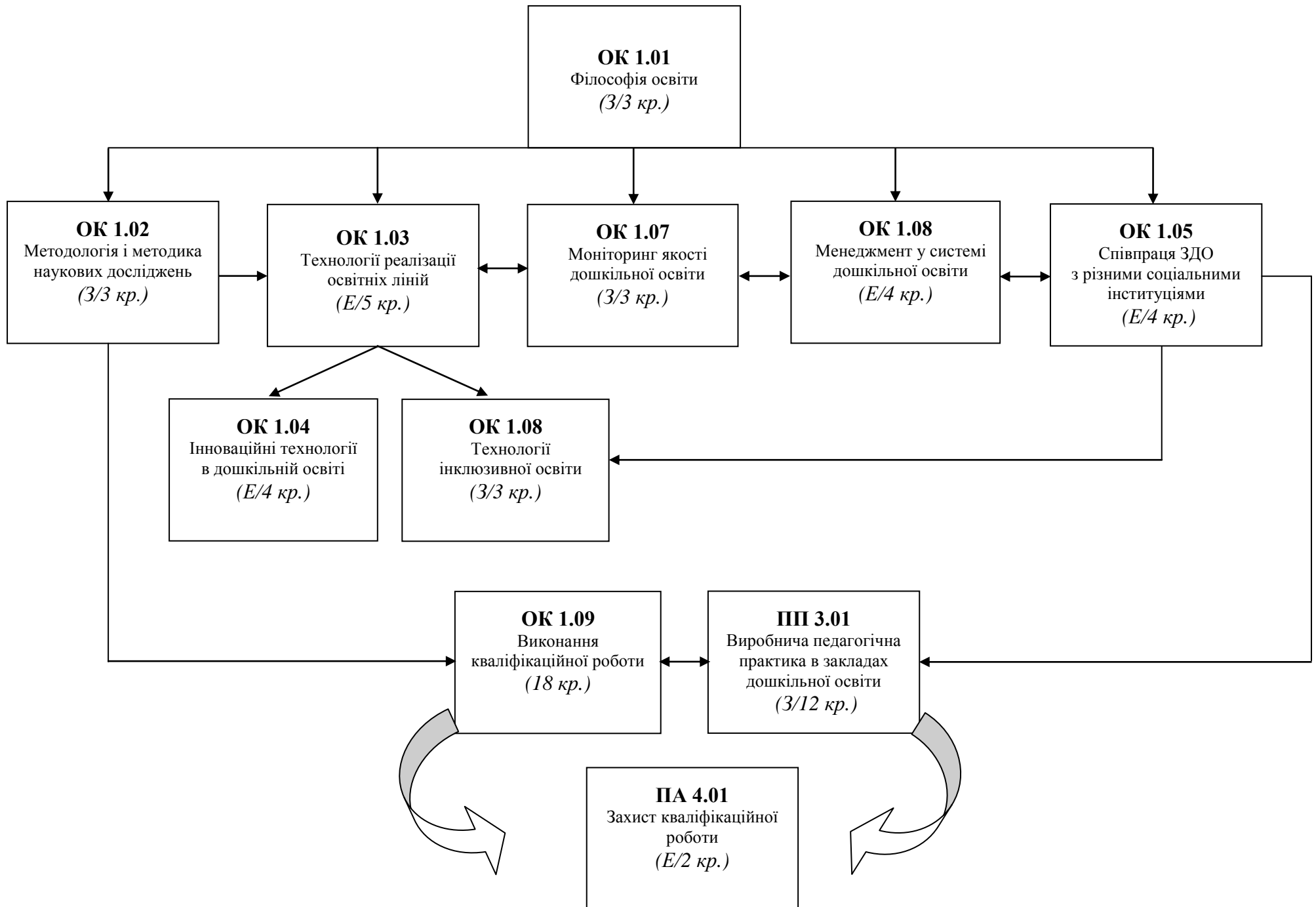
методичне забезпечення	<p>Сумського державного педагогічного університету імені А. С. Макаренка https://sspu.edu.ua/; необмеженим доступом до мережі Інтернет; віртуальним навчальним середовищем Moodle; пакетом MS Office 365; електронною поштою кафедри дошкільної і початкової освіти: pochatkov@sspu.sumy.ua; веб-сайтом кафедри http://dpo.ipp.sspu.edu.ua/index.php/homepage</p> <p>Навчально-методичне забезпечення включає: навчальні і робочі плани; графіки навчального процесу; навчальні і робочі програми, силабуси усіх навчальних дисциплін; дидактичні матеріали для практичних та лабораторних занять, самостійної роботи студентів з дисциплін.</p> <p>До виробничої педагогічної практики у закладах дошкільної освіти розроблено робочу програму; з базами практик підписано відповідні угоди.</p> <p>Професорсько-викладацьким складом кафедри дошкільної і початкової освіти розроблено орієнтовну тематику кваліфікаційних робіт.</p> <p>Усі освітні компоненти освітньо-професійної програми мають навчально-методичне забезпечення в електронному варіанті.</p> <p>Розширює коло інформаційного забезпечення здобувачів вищої освіти вільний доступ до наукової бібліотеки, читальних залів та eSSPUIR – електронного архіву наукових та освітніх матеріалів СумДПУ імені А. С. Макаренка.</p>
9 – Академічна мобільність	
Національна кредитна мобільність	<p>На основі двосторонніх договорів між СумДПУ імені А. С. Макаренка та університетами України, кредити, отримані в інших університетах України, можуть бути перезараховані відповідно до довідки про академічну мобільність.</p>
Міжнародна кредитна мобільність	<p>Програмою передбачено наявність угоди про міжнародну академічну мобільність (Еразмус+K1) про тривалі міжнародні проекти.</p>
Навчання іноземних здобувачів вищої освіти	<p>Можливе у межах ліцензійного обсягу спеціальності та за умови попередньої мовленнєвої підготовки.</p>

2. Перелік компонент освітньо-професійної програми та їх логічна послідовність

2.1. Перелік компонент ОП

Код н/д	Компоненти освітньої програми (навчальні дисципліни, практики, кваліфікаційна робота)	Кількість кредитів	Форма підсумкового контролю
1	2	3	4
1. ОBOB'ЯЗКОВІ КОМПОНЕНТИ ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНОЇ ПРОГРАМИ			
ОК 1.01.	Філософія освіти	3	Залік
ОК 1.02.	Методологія і методика наукових досліджень	3	Залік
ОК 1.03.	Технології реалізації освітніх ліній	5	Екзамен
ОК 1.04.	Інноваційні технології в дошкільній освіті	4	Екзамен
ОК 1.05.	Співпраця ЗДО з різними соціальними інституціями	4	Екзамен
ОК 1.06.	Менеджмент у системі дошкільної освіти	4	Екзамен
ОК 1.07.	Моніторинг якості дошкільної освіти	3	Залік
ОК 1.08.	Технології інклюзивної освіти	3	Залік
ОК 1.09.	Виконання кваліфікаційної роботи	18	
Загальний обсяг обов'язкових компонент:		47	
2. ВИБІРКОВІ КОМПОНЕНТИ ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНОЇ ПРОГРАМИ			
	Вибір із загального переліку вибіркових дисциплін	23	Залік
Загальний обсяг вибіркового компонент:		23	
3. ПРАКТИЧНА ПІДГОТОВКА			
ПП 3.01.	Виробнича педагогічна практика в закладах дошкільної освіти	18	Залік
Усього		12	
4. ПІДСУМКОВА АТЕСТАЦІЯ			
ПА 4.01	Захист кваліфікаційної роботи	2	
Усього		2	
ЗАГАЛЬНИЙ ОБСЯГ ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНОЇ ПРОГРАМИ		90	

2.1. Структурно-логічна схема ОП

3. Форма атестації здобувачів вищої освіти

Атестація випускників освітньої програми Дошкільна освіта спеціальності 012 «Дошкільна освіта» проводиться з метою встановлення фактичної відповідності рівня підготовки магістра вимогам освітньої програми. На атестацію магістрантів вноситься система програмних результатів навчання, що визначена в освітній програмі підготовки фахівця.

Форма атестації: публічний захист кваліфікаційної роботи.

Атестація завершується видачею документу встановленого зразка про присудження ступеня вищої освіти – Магістра за спеціальністю – 012 «Дошкільна освіта» із присвоєнням освітньої кваліфікації – Магістр з дошкільної освіти.

